

**5. Անտառային և որսորդական տնտեսություններ,
հատուկ պահպանվող տարածքներ**

5. Forestry and hunting farms, specially protected areas

2007թ. 373 անտառային հողերը կազմել են 370.6 հազ. հա, որի 82.6%-ը ծածկված է անտառներով: Իրականացված անտառտնտեսական աշխատանքների ծավալը կազմել է 1533.7 մլն. դրամ, որի 98.7%-ը՝ տնտեսական եղանակով: Անտառաշինարարական աշխատանքների ծավալը կազմել է 4950.0 հազ. դրամ:

2007թ. հունիսի 1-ի դրությամբ համալիր հատումներից մաքրման ենթակա հատատեղերի մակերեսը կազմել է 1230.2 հա, չմաքրված հատատեղերի մակերեսը՝ 318.1 հա:

2007թ. որսվել է 182 մուշտակամորթ (բուլորն էլ՝ նապաստակ), 11246 փետրավոր թռչուն (799 աղավնի, 1354 քարակաքավ, 1498 բադ, 100 սև փարփար և 7495 լոր):

Արժեքավոր արդյունագործական ձկների պահպանման և վերարտադրության ծախսերը կազմել են 29995.0 հազ. դրամ: Բնական ջրատարներ և ջրամբարներ է արձակվել 173.7 հազ. հատ իշխանի մանրածուկ, 2266 հազ. հատ կողակի թրթուր:

RA forestry fund comprised 370.6 thsd. ha in 2007, 82.6% of which is covered with forests. The volume of implemented forestry work comprised 1533.7 mln. drams, of which 98.7% by economic way. The volume of reforestation work comprised 4950.0 thsd. drams.

As of June 1, 2007 the square of felling places which is subject to be cleaned from combined fellings comprised 1230.2 ha, the square of not cleaned felling places – 318.1 ha.

In 2007 182 fur-coats (all of them are hares), 11246 feathered birds (799 pigeons, 1354 stone partridges, 1498 ducks, 100 bald – coots and 7495 quails) were shot.

Expenditure on protection and reproduction of valuable industrial fishes comprised 29995.0 thsd. drams. 173.7 thsd. pieces of fry trout, 2266 thsd. pieces of koghak's larva were thrown into natural canals and reservoirs.

Անտառտնտեսական աշխատանքների ընդհանրացված ցուցանիշները, 2007թ.

Overall indicators of forestry work, 2007

	Ընդգրկման տարածքը, հա Including territory, ha	Ծախսված գումարը, հազ. դրամ Spent sum, thsd. drams
Անտառվերականգնում պետական նշանակության անտառներում Forest restoration in forests of state significance	6204.0	307076.5
որից՝ անտառի տնկում և ցանքս of which forest planting and sowing	755.9	154401.5
դրանից՝ մեքենայացված եղանակով of which by mechanized type	523.4	115737.6
Անտառի բնական վերաճին օժանդակող միջոցառումներ Activities supporting natural growth of forest	5458.1	152975.0
որից՝ մատղաշի պահպանում of which underbrush protection	10.0	300.0
ցանկապատում, կմ guarding, km	205.3	152675.0
Անտառային մշակաբույսերի լրացում Supplement of forest plants	580.0	21433.7
Բնափայտային և թփուտային տեսակների ցանքս տնկարաններում Sowing of wood and brushwood types in seed-plots	7.1	9154.1
Անտառային մշակաբույսերի խնամք Care of forest plants	4307.7	113884.2

	Ընդգրկման տարածքը, հա Including territory, ha	Ծախսված գումարը, հազ. դրամ Spent sum, thsd. drams
Անտառապուրակի խնամք Taking care of forest grove	373.2	9120.0
որից՝ քիմիական եղանակով of which by chemical way	32.0	26.5
Ծառատեսակների, քիերի, պտղային և հատապտղային տեսակների սերմնաբույսերի հիմնում դպրոցներում Grounding of types of seed-plants of trees, brushwoods, types of fruit and berries in schools	4.1	5037.8
որից՝ փշատերևավորներ of which coniferous	1.5	2802.2
Անտառային մշակաբույսերի, տնկարանների, տնկադաշտերի և դպրոցների ստեղծման համար հողի նախապատրաստում Land preparing for creation of forest plants, seed-plots, seed-fields and schools	51.2	2028.0
որից՝ հաջորդ տարվա համար of which for the next year	0.2	0.8
Անտառապաթոլոգիական ուսումնասիրություն Forest pathological research	373.2	200.0
Ավիացիոն պայքարի միջոցառումներ քիմիական եղանակով Aviation fighting activities by chemical way	247230.0	230186.9
Վերգետնյա պայքարի միջոցառումներ քիմիական եղանակով Overhead fighting activities by chemical way	252.0	356.5
Կանաչ գոտիների բարելավում Improvement of green belts	373.2	9120.0
Պետական նշանակության անտառներում անտառային մշակաբույսերի փոխադրում անտառածածկ տարածք Movement of forest plants to the territory covered by forest in the forests of state significance	164.3	637.0

**Սերմերի մթերումը և մնացորդը տարեվերջին, 2007թ.
Storing of seeds and remainder at the end of 2007**

	Սերմերի մթերում (ներառյալ անտառ-սերմային տնկադաշտերից) Storing of seeds (including from forest seed plantations)		Սերմերի մնացորդը տարեվերջին, կգ Remainder of seeds at the end of the year, kg
	կգ kg	հազ. դրամ thsd. drams	
Փշատերևավորներ Coniferous	1222.0	2543.4	118.8
այդ թվում՝ տճի of which pine	197.0	2521.2	93.8
կենսածառ thuja	25.0	22.2	25.0
կաղին acorn	700.0	70.0	-
հաճար beech	300.0	30.0	-
Սաղարթավոր և ծառաթփային տեսակներ (ներառյալ տեխնիկական տեսակները) Larch and tree-brush types (including technical types)	15730.6	7970.4	4353.3
այդ թվում՝ կաղնի of which oak	10956.0	2914.6	2100.0
պտղահնդավորներ fruit-seeds	486.0	2628.9	197.3
ընկուզապտղավորներ nut-fruits	4171.0	2345.1	1894.0
թխկի maple	112.6	78.8	-
այլ other	5.0	3.0	162.0
Ընդամենը Total	16952.6	10513.8	4472.1

Ոչ բնափայտային հումքի և պաշարների օգտագործումը (անտառային կողմնարդյունք), 2007թ.

Use of non wood raw materials and stocks (collateral result of forest), 2007

	Ընդամենը, հա Total, ha	Ֆինանսական մուտքերը, հազ. դրամ Financial receipts, thsd. drams
Խոտհունձ Haymaking	190.0	2046.1
Անասունների արածեցում Cattle pasture	165.0	419.0
Վայրի պտուղների հավաքում և մթերում Collection and storage of wild fruits	11.8	864.0
Ընդամենը Total	366.8	3329.1

Անտառի վնասատուների և հիվանդությունների օջախների առկայությունը, 2007թ.

Availability of hotbeds of forest pest and diseases, 2007

(հեկտար)
(hectare)

	Վնասատու- ների և հի- վանդու- թյունների օջախները տարե- սկզբին	որից՝ պա- հանջում են պայքարի միջոցա- ռումներ	վերացված է պայքարի միջոցա- ռումներով	Վնասատու- ների և հի- վանդու- թյունների օջախները տարե- վերջին	որից՝ պա- հանջում են պայքարի միջոցա- ռումներ
	Hotbeds of forest pest and disea- ses at the beginning of the year	of which needs pest- control measures	Eliminated by pest- control measures	Hotbeds of forest pest and diseases at the end of the year	of which needs pest- control measures
Փշատերևավորների վնասատուներ Pests of coniferouses	4	4	4	-	-
Տերևակեր վնասատուներ Leaf eating pests	24345	24345	24735	8700	8700
այդ թվում՝ of which					
տարազույգ և օղակավոր մետաքսագործներ unparallel and annulated silkworms	525	525	525	-	-
ոսկետուտ golden gooseneck	18704	18704	19094	6000	6000
կաղնու կանաչ տերևամուկ oak's green leaf eater	1456	1456	1456	1200	1200
երկրաչափեր geometers	3660	3660	3660	1500	1500
Կրծողներ Rodents	2	2	2	-	-
Անտառի հիվանդություններ Forest diseases	5685	5685	18	10800	10800
այդ թվում՝ of which					
կաղնու ալրացող oak farinaceouses	5669	5669	2	10800	10800
այլ other	16	16	16	-	-
Ընդամենը Total	30036	30036	24759	19500	19500

Անտառահատումների և մթերված փայտանյութի ծավալներն ըստ տեսակների, 2007թ.

Volumes of loggings and stored wood by types, 2007

	Հատումների ենթարկված տարածքը, հա Felled area, ha	Ծախսված գումարը, հազ. դրամ Spent sum, thsd. drams	Մթերված փայտանյութի ծավալը, խիտ խոր. մ Volume of stored wood, dense cub. m		որից՝ օգտագործ- ման համար նախատեսված of which provided for use
			ընդամենը total	որից՝ շինափայտ of which timber	
Լուսավորման և մաքրման ¹ Clarification and cleaning ¹	108.0	-	892.0	390.0	390.0
Նոսրացման ¹ Thinning out ¹	200.0	11.0	1295.0	512.0	1295.0
Անցումային ¹ Transition ¹	174.0	35.5	3850.0	986.0	3850.0
Սանիտարական ¹ Sanitary ¹	1887.0	725.8	35506.2	4360.5	35498.2
Այլ ² Other	10275.5	-	3660.4	385.6	3660.4
Ընդամենը Total	12644.5	772.3	45203.6	6634.1	44693.6

Անտառային հրդեհները, 2007թ.

Forest fires, 2007

	Ընդամենը Total
Հրդեհների քանակը, միավոր Quantity of fires, unit	1
Հրդեհված տարածքի մակերեսը, հա Square of fired area, ha	12.5
որից՝ վերգետնյա անտառածածկ of which overhead forest covered	12.5
Հրդեհների հետ կապված ակտավորված հետաքննության նյութերի քանակը, միավոր Number of investigation materials on acts related to fires, unit	1

Անտառխախտումներն ըստ ուղղությունների, 2007թ.

Forest violations by directions, 2007

	Ընդամենը Total	
Ապօրինի անտառահատումներ Illegal loggings	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	269
	ծառերի քանակը, միավոր quantity of trees, unit	1656
	ծավալը, խոր. մ volume, cub.m	1794.5
Անասունների չթույլատրված արածեցում Prohibited pasture of cattle	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	37
	գլխաքանակը, միավոր quantity of heads, unit	800

¹ Հատումներն իրականացվում են անտառտնտեսությունների աշխատակիցների կողմից, որպես իրենց աշխատանքային պարտականություններ և դրանց համար լրացուցիչ միջոցներ չեն հատկացվում:

¹ Fellingings are implemented by forestry employees as their job responsibilities without additional money payment.

² Այստեղ ներառված են ճամփեզրերի ծառերի հատումները, անտառմիջյան ճանապարհների երթևեկությանը խանգարող ծառերի հատումները, բարձրավոլտ լարման հաղորդալարերի տակ եղած ծառերի հատումները, քամատապալ ծառերը և այլն, որոնց զբաղեցրած տարածքների հաշվառում չի կատարվում:

² Here are included fellingings of roadside trees, of trees impeding traffic within the forest roads, of trees that are under high-voltage straining cables, trees that are fallen from wind and others, the occupation territory of which is not registered.

		Ընդամենը Total
Հողագավթում	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	3
Land capture	տարածքը, հա territory, ha	0.5
Անօրինական խոտհունձ և այլն	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	4
Illegal haymaking and other	տարածքը, հա territory, ha	5.1
Որսականոցների խախտումների ակտերի քանակը, միավոր Quantity of acts of hunting rules violations, unit		90
Անտառխախտումների ակտերի ընդհանուր քանակը, միավոր Total quantity of acts of forest violations, unit		403

Անտառխախտումների գործերի շարժն ըստ տեսակների, 2007թ.

Movement of forest violations cases by types, 2007

(միավոր)
(unit)

	Ընդամենը Total	այդ թվում՝ of which				
		ապօրինի անտառ- հատում- ներ Illegal loggings	անասուն- ների չթույ- լատրված արածեցում prohibited pasture of cattle	հողա- գավ- թում land capture	անօրի- նական խոտ- հունձ և այլն illegal haymaking and other	որսա- կանոց- ների խախ- տումներ hunting rules violations
Հանձնվել է հետաքննության Submitted for investigation	49	44	-	-	-	5
Ուղարկվել է բնապահպանության պետական տեսչություն Sent to the state inspection of nature protection	354	225	37	3	4	85
Ընդամենը Total	403	269	37	3	4	90

Անտառխախտումների վնասի գումարի չափն ըստ տեսակների, 2007թ.

Cost damage of forest violations by types, 2007

(հազ. դրամ)
(thsd. drams)

	Ընդամենը Total	այդ թվում՝ of which			
		ապօրինի անտառ- հատում- ներ illegal loggings	անասուն- ների չթույ- լատրված արածեցում prohibited pasture of cattle	հողագավ- թում land capture	անօրինա- կան խոտ- հունձ և այլն illegal hayma- king and other
Փանձման ենթակա վնասի գումարը Sum of damage to be paid	3988	3888	50	30	20
Վերականգնված ընդհանուր գումարը Restored total sum	2516	2416	50	30	20
այդ թվում՝ of which					
կամավոր մուծվել է ըստ անտառխախտման ակտերի voluntarily paid by acts of forest violations	100	-	50	30	20
վերականգնվել է ըստ վճիռների restored by judgements	2416	2416	-	-	-

Հատատեղերում փայտանյութի մնացորդը, 2007թ. հունիսի 1-ի դրությամբ

Rest of wood in glades, as of June 1, 2007

		Ընդամենը Total
Սանիտարական և այլ հատումներից իրացման ենթակա չարտահանված փայտանյութի մնացորդը պահեստներում, խոր. մ Rest of not exported wood to be sold in stocks from sanitary and other loggings, cub. m		254.1
Ըստ հատատեղերի տեղազննման նյութերի թույլ են տրված փայտանյութի բացթողնման կանոնների խախտում According to materials on examination of glades, the violence of rules on wood delivery has been committed	նախատեսված, բայց չհատված փայտանյութի ծավալը, խոր. մ volume of anticipated but not felled wood, cub. m	8909.7
	հատատեղերում թողնված փայտանյութի մնացորդի ծավալը, խոր. մ volume of rest of wood left in glades, cub. m	5426.4
	պահպանության ենթակա ոչնչացված մատղաշի և դեռահասի մակերեսը, հա surface of undergrowth and green to be protected has been destroyed, ha	50.4
Համալիր հատումներից մաքրման ենթակա հատատեղերի մակերեսը, հա Surface of glades to be cleaned from complex loggings, ha		1230.2
Համալիր հատումներից չմաքրված հատատեղերի մակերեսը, հա Surface of not cleaned glades from complex loggings, ha		318.1

Հատուկ պահպանվող տարածքների հիմնական ցուցանիշները, 2007թ.

Main indicators on specially protected areas, 2007

		Ընդամենը Total
Ազգային պարկերի National parks	քանակը, միավոր quantity, unit մակերեսը, հազ. հա ¹ surface, thsd. ha ¹	2 165.9
Պետական արգելոցների State reserves	քանակը, միավոր quantity, unit մակերեսը, հազ. հա ¹ surface, thsd. ha ¹	3 35.2
Պետական արգելավայրերի State preserves	քանակը, միավոր quantity, unit մակերեսը, հազ. հա ² surface, thsd. ha ²	25 89.5
Հատուկ պահպանվող տարածքներով անցնող բոլոր կարգի ճանապարհների երկարությունը, կմ Length of all types of roads passing through specially protected areas, km		909
Առկա բուսատեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available plants, piece		1853
որից՝ հազվագյուտ of which rare		150
էնդեմիկ endemic		107
անհետացող disappearing		106

¹ Աղբյուր՝ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե, հողային հաշվեկշիռ, առ. 01.07.2007թ.:

¹ Source: State Committee of Real Estate Cadastre under RA government, land balance, on 01.07.2007

² Աղբյուր՝ ՀՀ բնապահպանության նախարարություն, «ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը», Երևան, 2008:

² Source – Ministry of Nature Protection of RA, “Present situation of the system of specially protected areas of RA nature”, Yerevan, 2008.

	Ընդամենը Total
Առկա վայրի կենդանիների տեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available wild animals, unit	216
որից՝ հազվադեպ of which scarce	6
անհետացող disappearing	3
Առկա թռչունների տեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available birds, unit	159
որից՝ հազվադեպ of which scarce	66
էնդեմիկ endemic	2
անհետացող disappearing	20
Առկա երկկենցաղների տեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available amphibia, unit	4
Առկա սողունների տեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available reptiles, unit	33
որից՝ էնդեմիկ of which endemic	3
հազվադեպ scarce	3
անհետացող disappearing	1
Առկա ձկնատեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available fish, unit	9
Աշխատողների թվաքանակը տարեվերջին, մարդ Quantity of employees at the end of the year, person	472
այդ թվում՝ գիտական աշխատողներ of which scientists	27
պահպանության ծառայության աշխատողներ employees of protection service	238
այլ աշխատողներ other employees	207
Ֆինանսական միջոցների առկայությունը տարեկզբին, հազ. դրամ Presence of financial assets at the beginning of the year, thsd. drams	18659.0
Ֆինանսական միջոցների մուտքերը, հազ. դրամ Reseipts of financial assets, thsd. drams	585365.2
այդ թվում՝ ՀՀ բյուջեից (պետական, համայնքային) of which from RA budget (state, communal)	411433.0
արտաբյուջեից from off-budget	173932.2
Ֆինանսական ծախսերը, հազ. դրամ Financial costs, thsd. drams	592545.6
այդ թվում՝ նյութական ծախսեր of which material expenditures	126639.2
ոչ նյութական ծառայությունների վճարումներ payments for non material services	110555.6
գործուղման ծախսեր business trip expenditures	2450.1
աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ salary and payments equal to it	250811.1
պարտադիր սոցիալական ապահովագրական վճարներ compulsory social insurance payments	64168.1
այլ other	37921.5
Ֆինանսական միջոցների մնացորդը տարեվերջին, հազ. դրամ Rest of financial assets at the end of the year, thsd. drams	11478.6

Հիմնական աշխատանքների կատարումն անտառային տնտեսությունում, 2000, 2004-2007թթ.

Main work implementation in forestry, 2000, 2004-2007

	2000	2004	2005	2006	2007	
Անտառվերականգնումը պետական նշանակության անտառներում, հա Reforestation in forests of state significance, ha	1042.0	800.6	3017.5	8924.7	6204.0	
այդ թվում՝ անտառի տնկում և ցանքս of which forest planting and sowing	422.0	655.6	582.5	86.0	755.9	
Մատղաշ տնկիների փոխադրումն արժեքավոր անտառային տնկիների կարգի մեջ, հա Movement of underbrush in the valuable forest plants, ha	126.0	26.9	49.0	54.5	164.3	
Վերականգնողական և զլխավոր օգտագործման անտառ-հատումներ Restorative and main use loggings	մակերեսը, հա surface, ha	2264.0	3734.0	1293.0	1807.0	1887.0
	հատվել է լիկվիդային փայտանյութ, հազ. խիտ խոր. մ felled liquidative wood, thsd. dense cub. m	43.0	57.5	25.7	30.8	49.3
Անտառխնամքի և սանիտարական նպատակներով անտառ-հատումներ Loggings with purpose of forest care and sanitary	մակերեսը, հա surface, ha	3198.0	4957.0	1781.0	2446.0	12644.5
	հատվել է լիկվիդային փայտանյութ, հազ. խիտ խոր. մ felled liquidative wood, thsd. dense cub. m	78.0	72.4	84.1	65.6	65.4

Անտառտնտեսական աշխատանքների ծավալը, 2000, 2004-2007թթ.

Volume of forestry work, 2000, 2004-2007

	2000	2004	2005	2006	2007	
Անտառտնտեսական աշխատանքներ, հազ. դրամ Forestry work, thsd. drams	514028.0	876226.0	1179308.0	1470262.9	1533697.0	
այդ թվում՝ տնտեսական եղանակով out of which by economic way	514028.0	869572.0	1172858.0	1388570.0	1514507.0	
Անտառների պահպանումը հրդեհներից ավիացիայի օգնությամբ, հազ. դրամ Forests protection from fires by aviation, thsd. drams	-	4279.0	-	-	-	
Անտառչինարարություն, հազ.դրամ Reforestation, thsd. drams	13451.0	-	-	75010.0	4950.0	
Կանաչ գոտիների բարելավում Improvement of green areas	տարածքը, հա area, ha	230.0	280.0	373.2	373.2	373.2
	ծախսերը, հազ. դրամ expenditure, thsd. drams	348.0	1301.0	6450.0	6682.9	9120.0

Անտառների պահպանումը վնասատուներից և անտառային հիվանդություններից, 2000, 2004-2007թթ.

Forests protection from pests and forest diseases, 2000, 2004-2007

(հազ. հա)
(thsd. ha)

	2000	2004	2005	2006	2007
Վարակված օջախների ընդհանուր մակերեսը տարեկազբին Total surface of infected hotbeds at the beginning of the year	29.2	16.8	20.5	20.4	30.0
որից՝ վարակված անտառային հիվանդություններով of which infected by forest diseases	0.7	2.8	4.2	4.2	5.7

	2000	2004	2005	2006	2007
Բուժում պահանջող վարակված օջախների մակերեսը Surface of infected hotbeds requiring treatment	21.2	16.8	20.5	20.2	30.0
Վարակված օջախների մակերեսից պայքարի միջոցներով վերացված մակերեսը Surface liquidated through the fighting measures from the infected hotbeds surface	0.4	0.7	0.1	19.8	5.7

Անտառահատումների ծավալների բաշխվածությունը ըստ տեսակների, 2000, 2004-2007թթ.

Distribution of volumes of loggings by types, 2000, 2004-2007

(հեկտար)
(hectare)

	2000	2004	2005	2006	2007
Անտառվերականգնման Reforestation	469	-	-	-	-
Լուսավորման և մաքրման Clarification and cleaning	102	-	-	145	108.0
Նոսրացման Thinning out	115	-	64	305	200.0
Անցումային Transition	248	20.0	70	189	174.0
Սանիտարական Sanitary	2264	737.5	1293	1807	1887.0
Վերակառուցման Reconstruction	-	-	-	-	-
Այլ Other	-	7.0	354	-	10275.5
Հատումների ծավալը, ընդամենը Volume of felling, total	3198	764.5	1781	2446	12644.5

Սթերված փայտանյութի ծավալների բաշխվածությունը
ըստ անտառահատման տեսակների, 2000, 2004-2007թթ.

Distribution of volumes of stored firewood by logging types, 2000, 2004-2007

ա) ընդամենը

a) total

(խիտ խոր. մ)
(dense cub. m)

	2000	2004	2005	2006	2007
Անտառվերականգնման Reforestation	12639	-	-	-	-
Լուսավորման և մաքրման Clarification and cleaning	609	-	-	2640	892.0
Նոսրացման Thinning out	1444	-	630.0	1530	1295.0
Անցումային Transition	4302	173	1356.0	3277	3850.0
Սանիտարական Sanitary	53524	11861	21225.5	29981	35506.2
Այլ Other	64	62954	30895.0	22912	3660.4
Հատումների ծավալը, ընդամենը Volume of fellings, total	72582	74988	54106.5	60340	45203.6

բ) շինափայտ

b) timber

(խիտ խոր. մ)
(dense cub. m)

	2000	2004	2005	2006	2007
Անտառվերականգնման Reforestation	4396	-	-	-	-
Լուսավորման և մաքրման Clarification and cleaning	-	-	-	68.0	390.0

	2000	2004	2005	2006	2007
Նոսրացման Thinning out	698	-	192	507.0	512.0
Անցումային Transition	1162	91	371	883.0	986.0
Սանիտարական Sanitary	6476	327	2009	3465.5	4360.5
Այլ Other	11	10280	3476	1722.0	385.6
Հատումների ծավալը, ընդամենը Volume of fellings, total	12743	10698	6048	6645.5	6634.1

Հատատեղերում փայտանյութի շարժը, 2000, 2004-2007թթ.

Movement of firewood at glades, 2000, 2004-2007

		2000	2004	2005	2006	2007
Իրացման ենթակա փայտանյութի մնացորդը պահեստներում, ընդամենը, խոր. մ Rest of wood to be sold in stocks, total, cub. m		4982.0	5479.0	4361.0	5482.7	254.1
այդ թվում՝ անտառվերականգնման հատումներից out of which reforestation felling		-	-	-	4.7	-
սանիտարական և այլ հատումներից sanitary and other felling		4982.0	5419.0	4361.0	5478.0	254.1
Ըստ հատատեղերի տեղազննման նյութերի թույլ են տրված փայտանյութի բաց թողնման կանոնների խախտում According to materials on examination of glades the violence on wood delivery has been committed	նախատեսված, բայց չհատված փայտանյութը, հազ. խոր. մ anticipated but not felled firewood, thsd. cub. m	17.8	36.1	8.9	7.7	8.9
	հատատեղերում թողնված փայտանյութի մնացորդը, հազ. խոր. մ the rest of firewood left in glades, thsd. cub. m	8.9	1.4	5.6	4.5	5.4
	ոչնչացվել է պահպանության ենթակա մատղաշը և դեռահասը, հա destroyed undergrowth and green which were subject to protection	22.1	34.5	31.0	8.9	50.4
Մաքրման ենթակա հատատեղերի մակերեսը, հա Surface of glades to be cleaned, ha		1562.0	13643.0	5622.0	1299.9	1230.2
այդ թվում՝ համալիր հատումներից of which from complex loggings		1562.0	13643.0	5622.0	778.4	1230.2
Չմաքրված հատատեղերի մակերեսը, հա Surface of not cleaned glades, ha		770.0	2764.0	555.0	260.6	318.1
այդ թվում՝ համալիր հատումներից of which from complex loggings		770.0	2764.0	555.0	137.0	318.1

Անտառխախտումների բաշխվածությունն ըստ տեսակների, 2000, 2004-2007թթ.

Distribution of forest violations by types, 2000, 2004-2007

		2000	2004	2005	2006	2007
Ապօրինի անտառ-հատումներ Illegal loggings	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	1907	926	713	345	269
	ծառերի քանակը, միավոր quantity of trees, unit	7706	5172	7315	3375	1656
	ծավալը, հազ. խոր. մ volume, thsd. cub.m	2.7	4.5	2.4	1.7	1.8
Անասունների չթույլատրված արածեցում Prohibited pasture of cattle	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	80	80	50	28	37
	գլխաքանակը, միավոր quantity of heads, unit	716	3733	1918	906	800
Հողազավթում Land capture	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	39	26	8	1	3
	տարածքը, հա territory, ha	2.2	4.6	3.7	2.7	0.5
Անօրինական խոտհում և այլն Illegal haymaking and other	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	-	7	4	5	4
	տարածքը, հա territory, ha	-	2.8	45.9	1.2	5.1

		2000	2004	2005	2006	2007
Անօրինական հողի դուրս բերում Illegal removing of land	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	-	-	-	1	-
	ծավալը, խոր. մ volume, cub. m	-	-	-	5.8	-
Որսականոցների խախտումների ակտերի քանակը, միավոր Quantity of acts of hunting rules violations, unit		14	51	48	93	90
Անտառխախտումների ակտերի ընդհանուր քանակը, միավոր Total quantity of acts of forest violations, unit		2040	1090	823	473	403

Անտառային հրդեհների քանակը և պատճառած վնասը, 2000, 2004-2007թթ.

Quantity of forest fires and damage caused, 2000, 2004-2007

		2000	2004	2005	2006	2007
Հրդեհների քանակը, միավոր Quantity of fires, unit		38	2	10	10	1
այդ թվում՝ ըստ պատճառների out of which by causes	գյուղատնտեսական հողատեսքերի հրկիզումից from firing of agricultural lands	-	1	-	1	-
	բնակչության մեղքով through population's fault	-	1	10	2	-
	այլ կազմակերպությունների մեղքով through other organization's fault	38	-	-	1	-
	անհայտ unknown	-	-	-	6	1
Հրդեհված տարածքի մակերեսը, հա Surface of fired area, ha		45.7	13.5	45.4	333.6	12.5
որից՝ անտառածածկ of which forest covered		26.9	1.5	20.1	299.2	12.5
Հրդեհներից անտառտնտեսություններին պատճառված վնասը, մլն. դրամ Damage caused to forestry by fires, mln. drams		1.7	1.0	1.5	500.2	...
Անտառվերականգնման աշխատանքների արժեքը, հազ. դրամ Cost of reforestation works, thsd. drams		62.0	400.0	11426.7	46763.6	-
Տարածքի մաքրման աշխատանքների արժեքը, հազ. դրամ Cost of area cleaning works, thsd. drams		38.9	7.5	100.6	405.6	-
Հրդեհների մարման ծախսերը, հազ. դրամ Expenses of smothering of fires, thsd. drams		388.4	291.5	31.0	1268.5	-
Հրդեհների հետ կապված ակտավորված հետաքննության նյութերի քանակը, միավոր Number of investigation materials on statements related to fires, unit		36	-	3	9	1
Անտառային պահախմբի կողմից վարչական կարգով On the part of forest warden group by administrative order	տուգանման դեպքերի քանակը, միավոր number of fining cases, units	-	-	1	-	-
	զանձված տուգանքը, հազ. դրամ levied penalty, thsd. drams	-	-	140.0	-	-

Հատուկ պահպանվող տարածքների գործունեության
հիմնական ցուցանիշները, 2000, 2004-2007թթ.

Main indicators of activity of specially protected areas, 2000, 2004-2007

	2000	2004	2005	2006	2007
Ազգային պարկերի քանակը, միավոր Number of national parks, unit	1	2	2	2	2
Պետական արգելոցների քանակը, միավոր Number of state reserves, unit	5	3	3	3	3
Հատուկ պահպանվող տարածքներով անցնող բոլոր կարգի ճանապարհների երկարությունը, կմ Length of all types of roads passing through specially protected areas, km	317	846	846	897	909
Ազգային պարկերի և արգելոցների ընդհանուր մակերեսը, հազ. հա Total surface of national parks and reserves, thsd. ha	221.3	218.2	218.2	220.6	201.1
այդ թվում՝ of which					
անտառածածկ տարածք forest covered territory	44.1	53.1	53.1	53.2	52.8
մարգագետիններ meadows	0.2	28.4	28.4	30.2	5.2
ջրածածկ տարածք water covered territory	128.1	125.6	125.6	125.6	126.5
այլ տարածքներ other territories	48.9	11.1	11.1	11.6	16.6
Աշխատողների թվաքանակը տարեվերջին, մարդ Number of employees at the end of the year, person	579	462	439	445	472
այդ թվում՝ of which					
գիտական աշխատողներ scientists	26	26	22	27	27
պահպանության ծառայության աշխատողներ employees of protection service	345	264	239	247	238
այլ աշխատողներ other employees	208	172	178	171	207

ՀՀ պետական արգելավայրեր¹

RA state preserves¹

Անվանումը Name	Հիմնադրման տարեթիվը և որոշումը Date of formation and resolution	Տարածքը, հա Territory, ha	Տեղադրությունը (մարզ) Location (marz)	Պահպանության օբյեկտը Subject of protection
Ախնաբադի կենդանի պուրակ Akhnabat yew grove	29.01.1959թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	25	Տավուշ Tavush	Ռելիկտային կենդանի հատապտղային Relic yew berry
Արագածի ալպյան Aragats alpine	29.01.1959թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	300	Արագածոտն Aragatsotn	Սառցադաշտային Քարի լիճ, ալպյան մարգագետին Glacier Qari Lake, alpine meadow
Արզական-Մեղրածորի Arzakan-Meghradzor	19.04.1971թ. ՀՍՍՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	13532	Կոտայք Kotayk	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Արջատխլենու Hazel	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	40	Տավուշ Tavush	Ռելիկտային արջատխլենի, կենդանի հատապտղային Relic hazel, berry yew

¹ Աղբյուր՝ ՀՀ բնապահպանության նախարարություն, «ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը», Երևան, 2008:

¹ Source – Ministry of nature protection of RA, "Present situation of the system of specially protected areas of RA nature", Yerevan, 2008.

*Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները 77-ում 2007թ.
Environment and natural resources in RA for 2007*

Անվանումը Name	Հիմնադրման տարեթիվը և որոշումը Date of formation and resolution	Տարածքը, հա Territory, ha	Տեղադրությունը (մարզ) Location (marz)	Պահպանության օբյեկտը Subject of protection
Բանքսի սոճու Banks pine	29.01.1959թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	4	Կոտայք Kotayk	Ամերիկյան սոճի բանքսի American pine banks
Բողաքարի Boghakar	10.08.1989թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 10.08.1989	2728	Սյունիք Syunik	Ֆլորայի և ֆաունայի էնդեմ ու հազվագյուտ տեսակներ Endemic and rare kinds of flora and fauna
Գանձաքարի Gandzakar	19.04.1971թ. ՀՍՍՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	6813	Տավուշ Tavush	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Գետիկի Getik	19.04.1971թ. ՀՍՍՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	5728	Գեղարքունիք Gegharkunik	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Սևանի գիհու նոսրանտառային Sevan juniper thin forest	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	3312	Գեղարքունիք Gegharkunik	Ռելիկտային գիհու տարբեր տեսակներ, հատկապես գիհի բազմապտուղ Different kinds of relic juniper, especially juniper polycarpic
Գորիսի Goris	16.11.1972թ. ՀՍՍՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 775 Instruction of CM of ASSR N 775 dated 16.11.1972	1850	Սյունիք Syunik	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Գոռավանի ավազուտներ Goravan sands	29.01.1959թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	96	Արարատ Ararat	Ավազուտային անապատ՝ բնորոշ տեսակներով Sand desert with typical kinds
Գյուլագարակի սոճու Gyulagarak pine	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	2576	Լոռի Lori	Ռելիկտային սոճու անտառներ Relic pine forests
Եղեգիսի Eghegis	16.11.1971թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 375 Resolution of CM of ASSR N 375 dated 16.11.1971	4200	Վայոց ձոր Vayots dzor	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Իջևանի Ijevan	19.04.1971թ. ՀՍՍՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	5908	Տավուշ Tavush	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Հանքավանի ջրաբանական Hankavan hydrologic	23.03.1981թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 148 Resolution of CM of ASSR N 148 dated 23.03.1981	9350	Կոտայք Kotayk	«Հանքավան» հանքային ջուր "Hankavan" mineral water
Հեր- Հերի նոսրանտառային Her-Her thin forest	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	6139	Վայոց ձոր Vayots dzor	Ռելիկտային գիհու նոսրանտառ Relic juniper thin forest
Մարգահովտի Ridge valley	19.04.1971թ. ՀՍՍՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	3368	Լոռի Lori	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Կովկասյան մրտավարդե- նու Caucasian rose bay	29.01.1959թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	1000	Լոռի Lori	Ռելիկտային մրտավարդ կովկասյան Caucasian relic rose bay
Արարատի որդան կարմիրի Ararat red cochineal	03.02.1987թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 61 Resolution of CM of ASSR N 61 dated 03.02.1987	219.9	Արմավիր Armavir	Որդան կարմիր էնդեմ միջատ Red cochineal endemic insect
Ջերմուկի Jermuk	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	3865	Վայոց ձոր Vayots dzor	Խոշորաեղ կաղնու լեռնային անտառներ և հազվագյուտ կենդանիներ Big stamen oak mountainous forests and rare animals
Ջերմուկի ջրաբանական Jermuk hydrologic	23.03.1981թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 148 Resolution of CM of ASSR N 148 dated 23.03.1981	18000	Վայոց ձոր Vayots dzor	«Ջերմուկ» հանքային ջուր "Jermuk" mineral water

*Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները 77-ում 2007թ.
Environment and natural resources in RA for 2007*

Անվանումը Name	Հիմնադրման տարեթիվը և որոշումը Date of formation and resolution	Տարածքը, հա Territory, ha	Տեղադրությունը (մարզ) Location (marz)	Պահպանության օբյեկտը Subject of protection
Սև լճի Sev lake	արգելոց՝ 17.10.1987թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 717, արգելավայր՝ 12.10.2001թ. ՀՀ կառավարության որոշում թիվ 976 reserve - resolution of CM of ASSR N 717 dated 17.10.1987 preserve - resolution of RA government N 976 dated 12.10.2001	240	Սյունիք Syunik	Հրաբխային լիճ և շրջապատող մարգագետնային էկոհամակարգեր Volcanic lake and surrounding meadow ecosystems
Սոսու պուրակ Plane-tree park	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	64.2	Սյունիք Syunik	Կովկասում միակ սոսի բնական պուրակ The only plane-tree natural park in Caucasus
Խոր Վիրապ Khor Virap	25.01.2007թ. ՀՀ կառավարության որոշում թիվ 975-Ն Resolution of RA government N 975-N dated 25.01.2007	50.3	Արարատ Ararat	Ջրածահճային էկոհամակարգեր և բնորոշ բույսերի ու կենդանիների տեսակներ Water bog ecosystems and kinds of typical plants and animals
Գիլան Gilan	24.05.2007թ. ՀՀ կառավարության որոշում թիվ 673-Ն Resolution of RA government N 673-N dated 24.05.2007	118	Արարատ Ararat	Լեռնաանտառային էկոհամակարգեր, տուրիզմի զարգացում Mountainous forest ecosystems, tourism development